

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 12. jula 2024. godine
Br. ref.: RK 2466/24

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI236/23

Podnosilac

Robert Smakaj

Ocena ustavnosti Presude [Pml. br.245/2023] od 5. juna 2023. godine
Vrhovnog suda

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sutkinja
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzie Istrefi-Peci, sutkinja
Nexhmi Rexhepi, sudija
Enver Peci, sudija i
Jeton Bytyqi, sudija

Podnosilac zahteva

- Zahtev je podneo Robert Smakaj iz Prištine (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa Fatlum Podvorica advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava Presudu Vrhovnog suda [Pml. br.245/2023] od 5. juna 2023. godine, u vezi sa Presudom Apelacionog Suda [PA1. br.1863/2022] od 13. aprila 2023. godine i Presudom Osnovnog suda u Prištini [P. br.189/2017] od 4. marta 2022. godine (u daljem tekstu: Osnovni sud).
3. Podnosilac zahteva je osporenu Presudu Vrhovnog suda primio dana 10. jula 2023. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar ovog zahteva je ocena ustavnosti osporene Presude Vrhovnog Suda, kojom je, po navodima podnosioca zahteva, došlo do povrede njenih prava i osnovnih sloboda koje su zagarantovane članovima 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] u vezi sa članom 6 (Pravo na pravično suđenje), Evropske konvencije za zaštitu Ljudskih prava (u daljem tekstu: EKLJ).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, na članovima 22. (Procesuiranje podnesaka) i 47 (Individualni zahtevi) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 25 [Podnošenje zahteva i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosova (u daljem tekstu: Poslovnik o Radu).

Postupak pred sudom

6. Dana 23. oktobra 2023. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev pred Ustavnim Sudom Republike Kosova (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 30. oktobra 2023. godine, Predsednica Suda je odlukom [Br.KSH.KI236/23] imenovala sudiju Bajrama Ljatifija za sudiju izvestioca i odlukom [Br.KSH.KI236/23] Veće za razmatranje, u sastavu sudija: Selvete Gërzhaliu Krasniqi (predsedavajuća), Nexhmi Rexhepi i Enver Peci, članovi.
8. Dana 6. novembra 2023. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva i jednu kopiju zahteva je poslao i Vrhovnom Sudu.
9. Dana 11. marta 2024. godine, sudija Jeton Bytyqi je položio zakletvu pred Predsednicom Republike Kosovo, pri čemu je počeo njegov mandat u Sudu.
10. Dana 25. juna 2024. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno je preporučilo sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

11. Na osnovu spisa predmeta, Osnovno tužilaštvo u Prištini, Opšte odeljenje (u daljem tekstu: Osnovno tužilaštvo) je 23. januara 2017. godine podiglo optužnicu pod brojem [PP .II.br.6840/15] protiv podnosioca zahteva, a zbog krivičnog dela Teška telesna povreda iz člana 189. stav 1. Krivičnog zakona Republike Kosovo (u daljem tekstu: KZRK).
12. Dana 4. marta 2022. godine, Osnovni sud je presudom [P. br.189/17] odlučio da: (i) proglasi podnosioca zahteva krivim jer je izvršio krivično dela Teška telesna povreda iz

člana 189 stav 1 KZRK, i izrekao mu je kaznu zatvora u trajanju od četiri (4) meseca, koja će se izvršiti po pravnosnažnosti ove presude; (ii) okrivljeni je dužan da plati iznos od 30 (trideset) evra na ime troškova postupka i iznos od 30 (trideset) evra za program obeštećenja za žrtve krivičnog dela, za medicinsko veštačenje zakonski iznos od 20 (dvadeset) evra, sve to u roku od 15 dana, nakon što ova presuda postane pravnosnažna, a pod pretnjom prinudnog izvršenja; (iii) oštećeni Dardan Graiqevci je za realizaciju imovinskopravnog zahteva upućen na građansku parnicu.

13. Dana 7. juna 2022. godine, podnosilac zahteva je podneo žalbu pred Apelacionim sudom a protiv presude Osnovnog suda, zbog krivične sankcije, sa predlogom da se osporena presuda preinači i da se podnosiocu zahteva izrekne neka blaža novčana kazna ili da se izrečena kaznu zameni novčanom kaznom.
14. Dana 22. septembra 2022. godine oštećena strana je podnela žalbu pred Apelacionim sudom na presudu Osnovnog suda, zbog odluke o krivičnoj sankciji, sa predlogom da Apelacioni sud izrekne strožiju krivičnu sankciju podnosiocu zahteva, u skladu sa odredbama krivičnog zakona. Podnosilac zahteva je dostavio i odgovor na žalbu, u kojoj je tražio da se žalba oštećene strane odbije kao neosnovana.
15. Dana 5. oktobra 2022. godine Apelacioni sud je u presudi [PA1. br.901/2022] odbio kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva, kao i žalbu oštećene strane, dok je presudu Osnovnog suda [P. br.189/2017] od 04. marta 2022.godine potvrdio.
16. Podnosilac zahteva je neutvrđenog dana podneo zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu protiv presude Osnovnog i Apelacionog suda, zbog povrede Krivičnog zakona, koja je navedena u članu 432. stav 1. podstav 1.1 Zakonika o krivičnom postupku Kosova (u daljem tekstu: ZKPK).
17. Dana 22. novembra 2022. godine Vrhovni sud je u presudi [Pml. br.424/2022] usvojio kao osnovan zahtev za zaštitu zakonitosti podnosioca zahteva i poništio je presudu Apelacionog suda [PA1. br.901 /2022] od 5. oktobra 2022. godine a krivični predmet je vratio istom sudu na ponovno suđenje.
18. Dana 13. aprila 2023. godine Apelacioni sud je u presudi [PA1. br.1863/2022] odbio kao neosnovane žalbe podnosioca zahteva i oštećene strane, gde je osporenu presudu potvrdio. Apelacioni sud je u obrazloženju presude, između ostalog, istakao da: *“Krivično veće apelacionog suda razmatralo je i predlog odbrane optuženog da se izrečena kazna zatvora zameni novčanom kaznom u skladu sa članom 44. KZRK-a zbog činjenice da je optuženi dao saglasnost, ali je veće ocenilo da je pod gore navedenim okolnostima, a posebno uzimajući u obzir način izvršenja krivičnog dela, intenzitet opasnosti, vrednost koju treba zaštititi, stepen lične odgovornosti, kao i ličnost optuženog, isti je ranije osuđivan pravosnažnom presudom za krivično delo iste prirode, veće krivičnog suda ovog suda ocenjuje da je u konkretnom slučaju kazna izrečena optuženom pravična i zakonita kazna, u skladu sa težinom i načinom na koji je izvršeno krivično delo, sa ličnim svojstvima optuženog i sa stepenom njegove krivične odgovornosti i nema mesta da se optuženom izrekne druga kazna osim one koju je izrekao prvostepeni sud. Takođe, krivično veće Apelacionog suda Kosova je uvereno da će izrečenom kaznom biti postignuta svrha kazne predviđena članom 38. KZRK-a, a koja se sastoji u sprečavanju optuženog da ubuduće čini krivična dela kao i da se rehabilituje, spreči druga lica u činjenju krivičnih dela, nadoknaditi žrtvi ili zajednici gubitke ili štete prouzrokovane krivičnim delima i izraziti društveni sud o krivičnom delu, podižući moral i jačajući obavezu poštovanja zakona”.*

19. Dana 22. maja 2023. godine podnosilac zahteva je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu protiv presude Apelacionog suda [PA1. br.1863/2022] zbog povrede krivičnog zakona, definisanog u član 432 stav 1 pod stav 1.1 ZKPK-a.
20. Dana 5. juna 2023. godine Vrhovni sud je u presudi [Pml. br.245/2023] odbio kao neosnovan zahtev za zaštitu zakonitosti podnosioca zahteva. Vrhovni sud je u presudi, između ostalog, obrazložio da: *“Povodom tvrdnje da prvostepeni sud, i pored toga što je osuđeni dao saglasnost da se kazna zatvora u trajanju od 4 (četiri) meseca zameni novčanom kaznom, Vrhovni sud Kosova ocenjuje da je odredbom člana 44 KZRK-a, određeno da: „Kad sud izrekne kaznu zatvora do šest (6) meseci, sud može istovremeno, uz pristanak osuđenog lica, da odluči da kaznu zatvora zameni novčanom kaznom“. Tako da, iz tumačenja ove zakonske odredbe proizilazi da za zamenu kazne zatvora novčanom kaznom moraju biti ispunjena dva uslova i da se osuđenom izrekne kazna zatvora do 6 (šest) meseci i takođe se traži i saglasnost osuđenog. I pored toga što su u konkretnom slučaju ovi uslovi bili ispunjeni, međutim, zakonska odredba ovu zamenu nije definisala kao imperativnu normu, već kao mogućnost diskrecione ocene suda, a u konkretnom slučaju, prema oceni prvostepenog suda, ocenjeno je da zamena kazne zatvora sa novčanom kaznom nije opravdana”.*

Navodi podnosioca zahteva

21. Podnosilac zahteva osporava Presudu Vrhovnog suda [Pml. br.245/2023] od 5. juna 2023. godine, uz tvrdnju da je ista doneta uz povredu njegovih prava i osnovnih sloboda koje su zagarantovane članom 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, u vezi sa članom 6 (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a.

Navodi u vezi sa povredom člana 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

22. Podnosilac zahteva prvo navodi da je došlo do povrede člana 31. Ustava, navodeći neobrazloženost sudskih odluka redovnih sudova, gde kako ističe *“... takođe, ni drugostepeni sud uopšte nije obrazložio svoju presudu u vezi sa žalbom koju je podneo podnosilac zahteva, a koja se odnosi na zamenu kazne zatvora u trajanju od 4 meseca sa novčanom kaznom, gde je okrivljeni dao saglasnost da mu se njegova kazna zatvora zameni novčanom kaznom, što je predviđeno i odredbom člana 44. KZRK-a, gde se zamena kazne zatvora novčanom kaznom utvrđuje na sledeći način: „Kad sud izrekne kaznu zatvora do šest (6) meseci, sud može istovremeno, uz pristanak osuđenog lica, da odluči da kaznu zatvora zameni novčanom kaznom“, pošto je podnosilac zahteva dao saglasnost da se kazna zatvora zameni novčanom kaznom u skladu sa članom 44. KZRK-a na sudskoj sednici od 03.02.2022. godine, prvostepeni i drugostepeni sud su počinili prekršaj kada kaznu zatvora nisu zamenili novčanom kaznom tako što sudovi nisu dali obrazloženje u svojim presudama, iako je podnosilac zahteva ispunio sve uslove da se ova kazna zameni novčanom kaznom u skladu sa članom 44 Krivičnog zakonika i novčana kazna je primerenija jer je od izvršenja krivičnog dela prošlo oko 8 godina i sada je podnosilac zahteva stvorio porodicu i hranilac je porodice, eventualno u momentu odlaska na izdržavanje kazne radni odnos će takođe biti raskinut i to će za njega i njegovu porodicu biti veoma velika nepopravljiva šteta, uzimajući u obzir vreme da je od izvršenja krivičnog dela proteklo više od 8 godina, pa je ovde i sud učinio prekršaj kada ovaj slučaj nije u razumnom roku ispitao i presudio već sudi licu nakon 8 godina i izriče mu se efektivna kazna zatvora, dok isti sud izrečenu efektivnu kaznu zatvora zamenjuje novčanom kaznom za druga lica uz njihov pristanak”.*
23. Dalje, podnosilac navodi da su pobijane presude obuhvaćene bitnim povredama odredaba Zakonika o krivičnom postupku jer *“ ... izreka presude je u suprotnosti sa*

obrazloženjem i nisu izneti dovoljni razlozi o odlučnim činjenicama. Izneseni razlozi su potpuno nejasni i kontradiktorni. Prvostepena i drugostepena presuda nisu sastavljene u skladu sa odredbama Zakonika o postupku Kosova iz razloga što sud nije na jasan i potpun način izneo razloge zbog kojih su odlučnih činjenica i iz kojih razloga su iste smatrane da su verodostojne ili da nisu verodostojne. Nije ocenio tačnost oprečnih dokaza i nije izneo opravdane razloge”.

24. Podnosilac zahteva takođe tvrdi da je odlukama redovnih sudova bio diskriminisan u odnosu na druga lica, budući da, kako on ističe, za druga lica sudovi zamenjuju kaznu efektivnog zatvora novčanom kaznom, dok se njemu ne menja kazna, gde kako ističe: “*Dakle, sud ne primenjuje odredbe člana 44. KZRK-a za sva lica kada isti daju saglasnost da se efektivna kazna zatvora zameni novčanom kaznom. Smatramo da sudovi treba da sprovode odredbu člana 44. KZRK-a za sva lica koja daju saglasnost da se efektivna zatvorska kazna zameni novčanom kaznom a ne da se vrši diskriminacija. I ne da se za neki ljude primenjuje ova norma a da se za neke druge, kao što je to slučaj kod podnosioca zahteva, ista ne primenjuje, iako je osuđen na 4 meseca zatvora, što ispunjava sve uslove da se izrečena kazna zatvora zameni novčanom kaznom*”.
25. Dalje, podnosilac zahteva tvrdi da “*u konkretnom slučaju radi se i o diskriminaciji da nekima isti sud kaznu zatvora zamenjuje novčanom kaznom, a za podnosioca zahteva, iako je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 4 meseca, ovu kaznu ne zamenjuje novčanom kaznom. . Imajući u vidu vreme izvršenja krivičnog dela 2015. godine, a da je do sada je prošlo više od 8 godina od izvršenja krivičnog dela, predlaže ovom sudu da pobijanu presudu preinači tako da se odobri zahtev podnosioca zahteva i da se obaveže prvostepeni sud da izrečenu kaznu zatvora zameni novčanom pošto je podnosilac ovog zahteva na pripremnoj sednici predložio da mu se, ukoliko bude osuđen na kaznu zatvora, ista bude zamenjena novčanom kaznom kojom će svrha kazne biti postignuta, ali prvostepeni i drugostepeni sud kao i Vrhovni sud nisu usvojili predlog podnosioca zahteva Roberta Smakaja da mu se kazna zatvora zameni novčanom kaznom iako ispunjava sve predviđene zakonske uslove da se kazna izrečena kaznom zatvora do 4 meseca zameni novčanom kaznom u slučaju kada okrivljeni da svoj pristanak, stoga je podnosilac zahteva u skladu sa članom 44. KZRK-a samo dao saglasnost da se ova kazna zameni sa novčanom kaznom*”.
26. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda: (i) da proglasi zahtev prihvatljivim; (ii) da utvrdi da je došlo do povrede člana 31 Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP-a; i (iii) da proglasi nevažećim: Presudu Vrhovnog Suda Kosova Pml. br. 245/2023 od 5. juna 2023. godine, Presudu Apelacionog Suda PA1. br.1863/2022, od 13. aprila 2023. godine kao i Presudu Osnovnog suda [P. br.189/2017] od 4. marta 2022. godine, i da pitanje vrati na ponovno suđenje pred prvostepenim sudom.

Relevantne Ustavne i Zakonske odredbe

Ustav Republike Kosova

Član 24 [Jednakost pred Zakonom]

1. *Pred zakonom su svi jednaki. Svako ima pravo na jednaku zakonsku zaštitu, bez diskriminacije.*
2. *Niko se ne sme diskriminisati na osnovu rase, boje, pola, jezika, veroispovesti, političkog ili nekog drugog uverenja, nacionalnog ili društvenog porekla, veze sa*

nekom zajednicom, imovine, ekonomskog ili socijalnog stanja, seksualnog opredeljenja, rođenja, ograničene sposobnosti ili nekog drugog ličnog statusa.

3. Načelo jednakosti pred zakonom ne sprečava sprovođenje i usvajanje privremenih mera, neophodnih za zaštitu i napredak prava pojedinaca i grupa koje nisu jednake. Takve mere se mogu sprovesti samo do ostvarenja cilja radi kojeg su uspostavljene.

Član 31 **[Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje]**

“1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.

2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.”

[...]

ZAKONIK BR. 06/L-074 O KRIVIČNOM ZAKONIKU REPUBLIKE KOSOVO

Član 38. **Svrha kažnjavanja**

1. Svrhe kažnjavanja su:

- 1.1. da odvraća izvršioca od ponovnog izvršenja krivičnih dela i da ga rehabilituje;
- 1.2. da odvraća druga lica od vršenja krivičnih dela;
- 1.3. da obezbedi zadovoljenje žrtvama ili društvu za gubitak ili štetu izazvanu krivičnim delom; i
- 1.4. da izrazi društvenu osudu za krivična dela, jača moral i učvrsti obavezu poštovanja zakona.

Član 44. **Zamena zatvorske kazne novčanom kaznom**

1. Kad sud izrekne kaznu zatvora do šest (6) meseci, sud može istovremeno, uz pristanak osuđenog lica, da odluči da kaznu zatvora zameni novčanom kaznom.
2. Kada je kazna zatvora zamenjena novčanom kaznom, sud nije ograničen iznosom za računanje propisanim u članu 43. stav 3.

Prihvatljivost zahteva

27. Sud prvo razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom o Radu.
28. U tom pravcu, Sud se poziva na stavove 1 i 7 člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

Član 113 **[Jurisdikcija i ovlašćene strane]**

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnеле sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.

[...]

29. Sud u nastavku razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio i uslove o prihvatljivosti kao što su propisani u Zakonu, odnosno u članovima 47, 48 i 49 Zakona, koji propisuju:

Član 47

[Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.”

Član 48

[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49

[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta...”.

30. U vezi sa ispunjenjem gore navedenih kriterijuma, Sud ocenjuje da je podnosilac zahteva: i. Ovlašćena strana, u smislu člana 113.7 Ustava; ii. On osporava ustavnost jednog akta nekog javnog organa, odnosno Presudu Vrhovnog suda [Pml. br.245/2023] od 5. juna 2023. godine; iscrpeo je sva pravna sredstva koja su mu bila dostupna, u smislu člana 113.7 Ustava i člana 47.2 Zakona; jasno je objasnio za koja prava zagarantovana Ustavom on smatra da su mu povređena, u skladu sa zahtevima iz člana 48 Zakona; i Podneo je zahtev unutar zakonskog roka od 4 (četiri) meseca, kako je to propisano u članu 49 Zakona.

31. Međutim, pored toga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su propisani u pravilu 34. [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika o Radu, odnosno potpravila (2) pravila 34 Poslovnika o Radu, koje propisuju:

(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim ako je zahtev očigledno neosnovan kada podnosilac/teljka zahteva nije dovoljno dokazao/la i potkrepio/la svoju tvrdnju.

32. Sud podseća da gore navedeno pravilo, na osnovu sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP) i sudskoj praksi Suda, omogućava poslednje pomenutom da proglasi zahteve neprihvatljivim iz razloga koji se odnose na meritum slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može da proglasi zahtev neprihvatljivim na osnovu i nakon ocene njegovog merituma, odnosno ako isti smatra da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 34. Poslovnika (vidi slučajeve Suda [Kl04/21](#), podnositeljka *Nexhmije Makolli*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. maja 2021. godine, stav 26 i [Kl175/20](#), podnositeljka *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 27. aprila 2021. godine, stav 37).

33. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim, kao „očigledno neosnovan“, u celini ili samo u vezi sa određenim navodom koji zahtev može sadržati. U tom smislu, tačnije je nazvati ih kao „očigledno neosnovani navodi“. Poslednje navedeni se, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu svrstati u četiri različite grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi „četrto stepena“; (ii) navodi kategorisani „odsustvom očigledne ili evidentne povrede“; (iii) navodi koji su „nepotkrepljeni ili neobrazloženi“ kada se ispuni jedan od dva sledeća karakteristična uslova: a) kada podnosilac/podnositeljka zahteva jednostavno navede jednu ili više odredaba Konvencije ili Ustava, ne objašnjavajući pritom na koji su način one povredene, osim ukoliko je na osnovu činjenica i okolnosti predmeta sasvim očigledna povreda Ustava i EKLJP-a (vidi, slučaj ESLJP-a: [Trofimchuk protiv Ukrajine](#), br. 4241/03, odluka od 31. maja 2005. godine; vidi, takođe: [Baillard protiv Francuske](#), br. 6032/04, odluka od 25. septembra 2008. godine); i b) kada podnosilac/podnositeljka zahteva propusti ili odbije da predoči materijalne dokaze kojima bi potkrepio svoje navode (to naročito važi za odluke sudova ili drugih domaćih vlasti), osim ukoliko postoje izuzetne okolnosti koje su van njegove kontrole i koje ga sprečavaju da to učini (npr: ako zatvorske vlasti odbiju da predoče sudu dokumente iz spisa predmeta zatvorenika o kome je reč) ili ako sud sam ne odredi drugačije (vidi, slučaj Suda: [KI166/20](#), podnosilac zahteva: *Ministarstvo rada i socijalne zaštite*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. januara 2021. godine, stav 43), i na kraju (iv) „konfuzni i nejasni“ navodi (vidi, slučajeve ESLJP-a: [Kemmache protiv Francuske](#), br. 17621/91, presuda od 24. novembra 1994. godine, kategorija (i), [Juta Mentzen protiv Litvanije](#), br. 71074/01, odluka od 7. decembra 2004. godine, kategorija (ii) i [Trofimchuk protiv Ukrajine](#), zahtev br. 4241/03, kategorija (iii)).
34. U ovom kontekstu, kao i u nastavku teksta, u proceni da li je zahtev očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, Sud će se prvo podsetiti na suštinu slučaja sadržanu u ovom zahtevu i na relevantne navode podnosioca zahteva, pri čijoj oceni će Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojima je, prema članu 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom (vidi slučaj [KI04/21](#), citirano iznad, stav 28).
35. Okolnosti konkretnog slučaja proizilaze iz optužnice koju je Osnovno tužilaštvo podiglo protiv podnosioca zahteva, zbog krivičnog dela Teška telesna povreda iz člana 189. stav 1. KZRK-a. Osnovni sud je u svojoj presudi odlučio da podnosioca zahteva proglasi krivim i osudio ga je na kaznu zatvora u trajanju od 4 meseca. Podnosilac zahteva je uložio žalbu na presudu Osnovnog suda pred Apelacionim sudom, gde je potonji odbio njegovu žalbu. Protiv presude Apelacionog suda i Osnovnog suda, podnosilac zahteva je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti pred Vrhovnim sudom, gde je potonji usvojio zahtev podnosioca zahteva i poništio je presudu Apelacionog suda i vratio predmet na ponovno suđenje pred istim sudom. Apelacioni sud je u ponovljenom suđenju ponovo odbio žalbu podnosioca zahteva. Podnosilac zahteva je ponovo podneo zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu, gde je isti odbio zahtev za zaštitu zakonitosti koji je podneo podnosilac zahteva.
36. Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi da su mu u osporenoj presudi Vrhovnog Suda povredena njegova prava koja su zagarantovana članom 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP-a.
37. Sud primećuje da je suština tvrdnji o povredama prava na pravično i nepristrasno suđenje, povezana sa neobrazloženjem sudske odluke od strane Vrhovnog suda. Sud ocenjuje da takvi navodi pokreću pitanja iz člana 31 Ustava i člana 6.1 EKLJP-a, koje će Sud analizirati u skladu sa standardima sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojima

je, prema članu 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom.

Navodi koji se tiču povrede člana 31 Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP-a

(i) Što se tiče navoda u vezi sa neobrazloženom sudskom odlukom

38. Sud podseća da podnosilac zahteva u svom zahtevu Sudu, u suštini, navodi da mu redovni sudovi nisu promenili kaznu sa zatvorske na novčanu kaznu. Dakle, podnosilac zahteva tvrdi da redovni sudovi nisu objasnili koje su činjenice i dokazi uticali na donošenje odluke, jer “ *izreka presude je u suprotnosti sa obrazloženjem i nisu izneti dovoljni razlozi o odlučnim činjenicama. Izneseni razlozi su potpuno nejasni i kontradiktorni. Prvostepena i drugostepena presuda nisu sastavljene u skladu sa odredbama Zakonika o postupku Kosova iz razloga što sud nije na jasan i potpun način izneo razloge zbog kojih su odlučnih činjenica i iz kojih razloga su iste smatrane da su verodostojne ili da nisu verodostojne. Nije ocenio tačnost oprečnih dokaza i nije izneo opravdane razloge*”.
39. Što se tiče prava na obrazloženu sudsku odluku zagarantovanog članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a, Sud prvo ističe da već ima konsolidovanu sudsku praksu. Ova praksa je zasnovana na sudskoj praksi EKLJP-a uključujući, ali ne ograničavajući se na slučajeve [Hadjianastassiou protiv Grčke](#), presuda od 16. decembra 1992. godine; [Van de Hurk protiv Holandije](#), presuda od 19. aprila 1994. godine; [Hiro Balani protiv Španije](#), presuda od 9. decembra 1994. godine; [Higgins i drugi protiv Francuske](#), presuda od 19. februara 1998. godine, [García Ruiz protiv Španije](#), presuda od 21. januara 1999. godine, [Hirvisaari protiv Finske](#), presuda od 27. septembra 2001. godine; [Suominen protiv Finske](#), presuda od 1. jula 2003. godine, [Buzescu protiv Rumunije](#), presuda od 24. maja 2005. godine; [Pronina protiv Ukrajine](#), presuda od 18. jula 2006. godine i [Tatishvili protiv Rusije](#), presuda od 22. februara 2007. godine. Štaviše, osnovni principi u pogledu prava na obrazloženu sudsku odluku takođe su razrađeni u slučajevima ovog Suda (uključujući, ali ne ograničavajući se na [KI22/16](#), podnosilac zahteva *Naser Husaj*, presuda od 9. juna 2017. godine; [KI97/16](#), podnosilac zahteva „*IKK Classic*“, presuda od 9. januara 2018. godine; [KI143/16](#), podnosilac zahteva *Muharrem Blaku i drugi*, rešenje o neprihvatljivosti od 13. juna 2018. godine; [KI87/18](#), podnosilac zahteva *IF Skadiforsikring*, Presuda od 27. februara 2019. godine; kao i slučaj [KI230/19](#), podnosilac zahteva *Albert Rakipi*, Presuda od 9. decembra 2020. godine, stav 135).
40. U principu, Sud ističe da garancije koje su oličene u članu 31 Ustava kao i u članu 6. EKLJP-a, obuhvataju obavezu da sudovi daju dovoljne razloge o svojim odlukama (vidi slučaj ESLJP-a, [H. Protiv Belgije](#), br. 8950/80, presuda od 30. novembra 1987. godine, stav 53.; kao i vidi slučaj Suda [KI230/19](#), podnosilac zahteva *Albert Rakipi*, citiran iznad, stav 139.; i slučaj [KI87/18](#), podnosilac zahteva *IF Skadiforsikring*, stav 44).
41. Sud takođe ističe da na osnovu svoje sudske prakse prilikom ocenjivanja principa koji se odnosi na pravilno izvođenje pravde, odluke sudova moraju da sadrže obrazloženje na kome se zasnivaju. Stepem do kojeg se primenjuje obaveza davanja razloga može varirati u zavisnosti od prirode odluke i mora se odrediti u svetlu okolnosti konkretnog slučaja. Moraju se razmotriti suštinski argumenti podnosioca zahteva i dati razlozi moraju biti zasnovani na važećem zakonu (vidi slične slučajeve ESLJP-a [García Ruiz protiv Španije](#), zahtev br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 29.; [Hiro Balani protiv Španije](#), br. 18064/91, presuda od 9. decembra 1994. godine, stav 27. i [Higgins i drugi protiv Francuske](#), br. 134/1996/753/952, presuda od 19. februara

1998. godine, stav 42.; vidi takođe slučaj Suda [KI97/16](#), podnosilac zahteva *IKK Classic*, citiran gore, stav 48., i slučaj [KI87/18](#), podnosilac zahteva *IF Skadeforsikring*, citiran gore, stav 48.). Ne zahtevajući detaljan odgovor na svaku žalbu podnosioca zahteva, ova obaveza znači da stranke u sudskom postupku mogu očekivati da dobiju konkretan i izričit odgovor na svoje navode koje su odlučujuće za ishod postupka (vidi slučaj [Moreira Ferreira protiv Portugala](#), br. 19867/12, presuda od 5. jula 2011. godine stav 84. i sve reference koje se u njemu koriste; kao i slučaj Suda [KI195/20](#), podnosilac zahteva *Aigars Kesengfelds*, vlasnik nebankarske finansijske institucije „Monego“, presuda od 29. marta 2021. godine, stav 122).

42. Sud u ovom slučaju podseća da je Osnovni sud prvobitno proglasio podnosioca zahteva krivim jer je izvršio krivično delo teška telesna povreda iz člana 189. stav 1. KZRK-a i osudio ga je na kaznu zatvora u trajanju od 4 meseca. U vezi sa tvrdnjom podnosioca zahteva za zamenu kazne zatvora novčanom kaznom, u obrazloženju svoje presude Osnovni sud je, između ostalog, istakao da: *“ Prilikom odmeravanja i izricanja kazne sud je uzeo u obzir olakšavajuće i otežavajuće okolnosti koje utiču na vrstu i visinu kazne u skladu sa članom 73. KZRK-a, pri čemu je kao olakšavajuću okolnost uzeo u obzir priznanje krivice, kajanje okrivljenog zbog počinjenog krivičnog dela, izražavanje žaljenja, obećanje da se ubuduće neće uzdržavati od ovakvih radnji, dakle, u skladu sa članom 71. i 72. KZRK-a, a kao otežavajuću okolnost, pronašao je činjenicu da je isti bio osuđen konačnom presudom P. br.1932/2019 za krivično delo iz člana 18811 KZRK, pa zbog toga i nije odobren predlog okrivljenog da se ista kazna zameni novčanom kaznom, već je istom izrekao efektivnu kaznu kao u izreci ove presude. Uz uverenje da ovakva kazna odgovara težini krivičnog dela, ponašanju i stepenu krivične odgovornosti okrivljenog, i da će ova kazna uticati na resocijalizaciju istog, podizanje morala i jačanje obaveze poštovanja zakona, i takođe će uticati na druge da ne čine krivična dela i da će se takvom kaznom ostvariti svrha kazne iz člana 41. KZRK, uz uverenje da okrivljeni neće ponoviti drugo krivično delo ove prirode u budućnosti ili slično”.*

43. Apelacioni sud je, oglašavajući žalbu podnosioca zahteva neosnovanom, potvrdio presudu [P.br.189/17] od 4. marta 2022. godine Osnovnog suda, u kojoj je između ostalog obrazložio da:

“... Krivično veće apelacionog suda razmatralo je i predlog odbrane optuženog da se izrečena kazna zatvora zameni novčanom kaznom u skladu sa članom 44. KZRK-a zbog činjenice da je optuženi dao saglasnost, ali je veće ocenilo da je pod gore navedenim okolnostima, a posebno uzimajući u obzir način izvršenja krivičnog dela, intenzitet opasnosti, vrednost koju treba zaštititi, stepen lične odgovornosti, kao i ličnost optuženog, isti je ranije osuđivan pravosnažnom presudom za krivično delo iste prirode, veće krivičnog suda ovog suda ocenjuje da je u konkretnom slučaju kazna izrečena optuženom pravična i zakonita kazna, u skladu sa težinom i načinom na koji je izvršeno krivično delo, sa ličnim svojstvima optuženog i sa stepenom njegove krivične odgovornosti i nema mesta da se optuženom izrekne druga kazna osim one koju je izrekao prvostepeni sud. Takođe, krivično veće Apelacionog suda Kosova je uvereno da će izrečenom kaznom biti postignuta svrha kazne predviđena članom 38. KZRK-a, a koja se sastoji u sprečavanju optuženog da ubuduće čini krivična dela kao i da se rehabilituje, spreči druga lica u činjenju krivičnih dela, nadoknaditi žrtvi ili zajednici gubitke ili štete prouzrokovane krivičnim delima i izraziti društveni sud o krivičnom delu, podižući moral i jačajući obavezu poštovanja zakona.”

44. Dalje, Vrhovni sud je u presudi [Pml. br.245/2023] od 5. juna 2023. godine obrazložio i glavni navod podnosioca zahteva u pogledu zamene kazne zatvora novčanom, pri čemu je između ostalog naglasio:

“... Povodom tvrdnje da prvostepeni sud, i pored toga što je osuđeni dao saglasnost da se kazna zatvora u trajanju od 4 (četiri) meseca zameni novčanom kaznom, Vrhovni sud Kosova ocenjuje da je odredbom člana 44 KZRK-a, određeno da: „Kad sud izrekne kaznu zatvora do šest (6) meseci, sud može istovremeno, uz pristanak osuđenog lica, da odluči da kaznu zatvora zameni novčanom kaznom“. Tako da, iz tumačenja ove zakonske odredbe proizilazi da za zamenu kazne zatvora novčanom kaznom moraju biti ispunjena dva uslova i da se osuđenom izrekne kazna zatvora do 6 (šest) meseci i takođe se traži i saglasnost osuđenog. I pored toga što su u konkretnom slučaju ovi uslovi bili ispunjeni, međutim, zakonska odredba ovu zamenu nije definisala kao imperativnu normu, već kao mogućnost diskrecione ocene suda, a u konkretnom slučaju, prema oceni prvostepenog suda, ocenjeno je da zamena kazne zatvora sa novčanom kaznom nije opravdana.

Ocenjujući navode u vezi sa procenom olakšavajućih okolnosti u slučaju izrečene kazne, Vrhovni sud Kosova konstatuje činjenicu da su dva nižestepena suda pravilno primenila krivični zakon i da je osuđenom izrečena kazna koja je definisana unutar okvira minimalnih i maksimalnih kazni utvrđenih za krivična dela za koja je osuđeno lice oglašeno krivim. Međutim, na osnovu odredbe člana 385. stav 5. ZKP-a, kada je u pitanju odluka o kazni, alternativnoj kazni, sudska opomena ili pri donošenju odluke o meri prinudnog lečenja radi rehabilitacije ili oduzimanja stečenog imovinska korist krivičnim delom, povreda krivičnog zakona nastaje u slučajevima kada je sud prekoračio svoja zakonska ovlašćenja prilikom donošenja odluke o kazni. Dakle, nije u nadležnosti Vrhovnog suda Kosova da ispituje visinu izrečene kazne, ali je važno da prilikom izricanja kazne nisu prekoračena zakonska ovlašćenja i da razlozi koji su dati u vezi sa odlukom o kazni nisu obuhvaćeni proceduralnim povredama.”

45. Sud primećuje da su prvobitno Osnovni sud, a potom i Apelacioni sud, oslanjajući se na otežavajuće okolnosti za podnosioca zahteva, pošto je podnosilac zahteva bio još jednom osuđen pravosnažnom odlukom, ocenili da je u konkretnom slučaju kazna izrečena podnosiocu zahteva pravična, zakonita kazna, u skladu sa težinom i načinom izvršenja krivičnog dela, sa ličnim svojstvima optuženog i stepenom njegove krivične odgovornosti, i nema mesta da se optuženom izrekne neka druga kazna ili da mu se kazna zameni novčanom kaznom.
46. Sud u ovom slučaju podseća da na osnovu prakse EKLJP i Suda, isti ne zahteva detaljan odgovor za svaku žalbu koju je podneo podnosilac zahteva. Međutim, ova obaveza znači da stranke u sudskom postupku mogu očekivati da dobiju konkretan i izričit odgovor na svoje tvrdnje koje su odlučujuće za ishod postupka koji se sprovodi.
47. U konkretnom slučaju, Sud primećuje da je podnosilac zahteva, u svom zahtevu za zaštitu zakonitosti upućenom Vrhovnom sudu, naglasio da drugostepeni sud uopšte nije obrazložio svoju presudu u vezi sa tužbom koja je podneta sa njegove strane a koja se tiče zamene zatvora u trajanju od 4 meseca novčanom kaznom, kada okrivljeni da saglasnost da mu se kazna zatvora preinači u novčanu kaznu gde je to takođe predviđeno i odredbom člana 44. KZRK. Na istu tvrdnju podnosioca zahteva, Vrhovni sud je odgovorio u svojoj presudi, gde je istakao da zakonska odredba ne definiše zamenu kazne kao imperativnu normu, već kao mogućnost diskrecione ocene suda, te da u konkretnom slučaju zamena kazne zatvora novčanom kaznom nije opravdana.
48. U ovom kontekstu, Sud, na osnovu gore navedenih pojašnjenja, a posebno uzimajući u obzir tvrdnje koje je podnosilac zahteva izneo i činjenice koje je on predstavio, kao i obrazloženje redovnih sudova koje je navedeno iznad, smatra da osporenu presudu Vrhovnog suda ne karakteriše nedostatak obrazložene sudske odluke. Shodno tome,

tvrdnja podnosioca zahteva u pogledu nedostatka obrazložene sudske odluke je očigledno neosnovana na ustavnoj osnovi u „očiglednom ili evidentnom odsustvu povrede“ kako je to i definisano pravilom 34 (2) Poslovnika o radu.

Što se tiče drugih navoda

49. Kao što je i navedeno iznad, podnosilac zahteva tvrdi da je osporenom Presudom Vrhovnog suda on diskriminisan u odnosu na druga lica jer su u nekim slučajevima sudovi odlučili da zamene kaznu zatvora novčanom kaznom, dok u njegovom slučaju nisu delovali na isti način. Međutim, podnosilac zahteva samo pominje da je diskriminisan, ali ne razrađuje dodatno kako i zašto je došlo do diskriminacije, i nije pokazao da su okolnosti njegovog slučaja isti ili identični sa drugim pomenutim slučajevima. Sud podseća da je sud dosledno naglašavao da samo pozivanje na članove Ustava i EKLJP-a i njihovo pominjanje nije dovoljno da se izgradi argumentovana tvrdnja o ustavnoj povredi. Kada se tvrde takve povrede Ustava, podnosioci zahteva treba da obezbede obrazložene navode i ubedljive argumente (vidi, s tim u vezi, slučajeve Ustavnog Suda [KI187/18](#) i [KI 11/19](#), podnosilac zahteva: Muhamet Idrizi, Rešenje o neprihvatljivosti od 29. jula 2019. godine, stav 73; [KI125/19](#) podnosilac zahteva: Ismajl Bajgora, Rešenje o neprihvatljivosti od 11. marta 2020. godine, stav 63; i skoriji slučaj [KI175/20](#), podnosilac zahteva Kosovska Agencija za Privatizaciju, Rešenje o neprihvatljivosti od 26. marta 2021. godine, stavovi 79-82).
50. Samim tim, Sud smatra da je navod o diskriminaciji podnosilac zahteva, uistinu, elaborirao na osnovu člana 31. Ustava, dovodeći u vezu povredu ovih osnovnih prava, sa neobrazloženošću sudskih odluka, za šta je sud u delu iznad utvrdio da se u ovom delu zahtev mora proglasiti očigledno neosnovanim, na ustavnim osnovama i stoga neprihvatljivim, iz gore navedenih razloga.
51. Stoga, Sud konstatuje da u vezi sa ovim tvrdnjama podnosioca zahteva, Sud zaključuje da se ovaj deo zahteva treba proglasiti neprihvatljivim kao očigledno neosnovanim pošto se ovi navodi kvalifikuju kao navodi koji pripadaju kategoriji (iii) „nepotkrepljenih ili neobrazloženih“ navoda, jer je podnosilac zahteva jednostavno citirao članove Ustava, ne obrazlažući kako su oni prekršeni. Shodno tome, isti su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kako je to i definisano u stavu (2) pravila 34 Poslovnika o Radu.

Zaključak

52. U zaključku, Sud, uzimajući u obzir sve gore navedene detalje i nalaze, zaključuje da tvrdnje podnosioca zahteva u pogledu neobrazloženosti sudske odluke, a koje spadaju u delokrug člana 31. Ustava i člana 6.1. EKLJP -a, pripadaju u drugu kategoriju (ii) navoda sa „očiglednim ili evidentnim odsustvom povrede“, te stoga isti moraju biti proglašeni očigledno neosnovanim, na ustavnim osnovama, u skladu sa pravilom 34 (2) Poslovnika o radu.
53. Što se tiče navoda koji se odnose na diskriminaciju, isti se trebaju proglasiti neprihvatljivim kao očigledno neosnovani, pošto se ovi navodi kvalifikuju kao navodi koji pripadaju kategoriji (iii) „nepotkrepljenih ili neobrazloženih“ navoda.
54. Samim tim, zahtev se u svojoj celini treba proglasiti neprihvatljivim.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.1 i 113.7 Ustava, članovima 20 i 47 Zakona i u skladu sa pravilima 34 (2) i 48 (1) (b)) Poslovnika o Radu, na sednici održanoj dana 25. juna 2024. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo Rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo Rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo Rešenje stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Republike Kosova, u skladu sa stavom 5, člana 20. Zakona.

Sudija izvestilac

Bajram Ljatić

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani